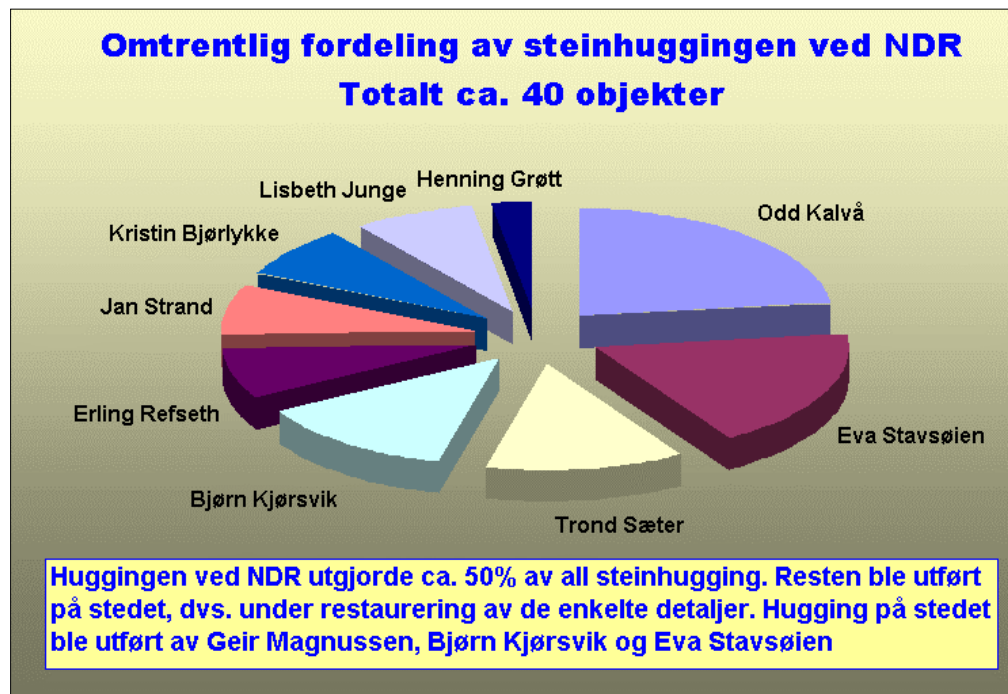

STEIN TIL RESTAURERINGEN OG STEINHUGGING

Alle bilder og diagrammer kan klikkes på for forstørrelse

Til rekonstruksjon av steindetaljer var det ønskelig å benytte den tradisjonelle "Stavangerkleberen" i størst mulig grad. Dette viste seg imidlertid å by på problemer da det ikke var mulig å finne et egnet lokalt steinbrudd med gjenstående reserver (se "Stein på Stavangerkoret" ved å gå til "HJEM"). I prosjektet besluttet man derfor å benytte en kombinasjon av Kviknekleber som blir mye benyttet på Nidarosdomen, og "Stavangerkleber" skåret ut av nedtatt stein fra østfrontens vindu som ble omfattende restaurert i 1986.

Diagrammet til venstre viser hvilke av restaureringsteknikerne ved NDR som hadde huggeoppgaver under prosjektet. Over: Trond Sæter er i ferd med å hugge en fial.

Gjenbruk av "Stavangerkleber"

I 1986 ble ca. 60 profilstein fra vinduet på østfronten skiftet ut med ny stein fra Kvikne. Steinene ble den gang ansett for å være i dårlig stand, men dette gjaldt stort sett bare den eksponerte overfaten. Steinene ble lagret i en løe på Ullandhaug utenfor Stavanger og har siden ikke vært gjenstand for hverken undersøkelser eller bruk.

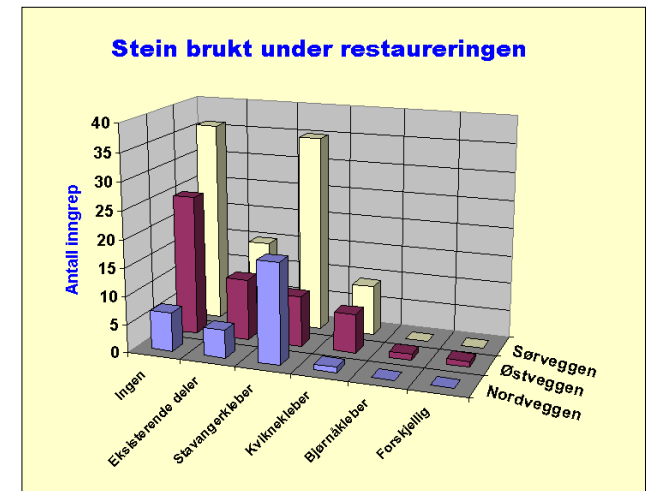
Siden det var ønskelig å benytte "Stavangerkleber" under restaureringen, gav Riksantikvaren tillatelse til å sage ut egnede stykker av steinen under den forutsetning at ikke profilene selv ble skadet.

Steinene viste seg å ha ganske mye sprekker og riss, men kunne brukes til rekonstruksjon av mindre objekter som krabber og blomster på profiler.

For NDR var det en utfordring å hugge den relativt skifrige kleberen. Også innholdet av karbonatmineraler og det faktum at steintypen generelt er inhomogen (se "Stein på Stavangerkoret" ved å gå til "HJEM"), gjorde huggingen vanskelig i begynnelsen. Etterhvert lærte man imidlertid å mestre steinen og den kom til å bli den mest brukte (i antall objekter hugget) under arbeidet. Dette kan ses på figuren under til høyre.

Profilstein fra østfronten lagret i løe på Ullandhaug.

Diagrammet viser fordelingen av stein som ble benyttet til restaureringen. "Stavangerkleber" betyr gjenbrukt kleber (se teksten).

Bruk av annen stein til restaureringen

Som man ser av diagrammet på forrige side ble det ikke bare benyttet gjenbrukt "Stavangerkleber" under restaureringen. Kviknekleber ble spesielt benyttet til større objekter som f.eks. fialer, mens den største gruppen stein ble utgjort av såkalte "eksisterende deler". Dette er stein som holdt på å falle av ornamenter, eller som var falt av og ble gjenfunnet, og som senere bl.a. ble limt sammen og montert tilbake på plass.

(Skrevet og redigert av Per Storemyr)

På bildet til venstre er Jan Strand i ferd med å hugge en fial ved NDR. Legg merke til at en "sandkasse" benyttes til å holde objektet på plass. Til høyre ser man den mer eller mindre ferdige fialen.

